

RADIO#MATURA

ESEJSKI ZADATAK – AUGUST ŠENOA, PRIJAN LOVRO

Uputa

Školski esej oblikujte s obzirom na zadani zadatak. Oblikujte ga kao zaokruženu cjelinu s uvodom, razradom i zaključkom. Pazite da Vaš školski esej bude pravopisno, gramatički i leksički točan. Sve smjernice morate uvrstiti u školski esej. Školski esej mora imati najmanje 440 riječi.

Zadatak za pisanje školskoga eseja

August Šenoa, Prijan Lovro

Polazno pitanje: **Kako odnos s roditeljima utječe na Lovrine odluke?**

Prvi polazni tekst

Svršiv srednje škole, znao je Lovro više nego većina njegovih učitelja, pa ako je nekad majčica mu mislila da će joj sin dočekati župničku slavu, tvrdili su sad i pismeni ljudi da će jamačno postati mladim kanonikom. Dođe hora da se Lovro zapopi. Srce ne kucaše mu veselo; žarkomu srcu mladića bijaše i svijet preuzan, prezalo ono preletjeti preko svijeta, više svijeta, a ovamo ustadoše kidati ga od svijeta, zatvoriti ga u sebe. Ima duša mirnih, krotkih, pobožnih u kojih je snage da metnu sav svoj život na oltar božji, a da ne požale nikada žrtve. Al ne bijaše Lovro tolik junak. U njem je sve kipjelo, vrilo, plamtjelo. Bijaše preslab da sam slomi krila. A ipak se dao zapopiti. Navukoše mu crnu halju, obrijaše tjeme. Neizmijerna žalost osvoji mu srce. Pamet bludjela mu u sumraku. Crna haljina činjaše mu se oklopom orijaša na prsima patuljka. Al junački spreza on svoje jade, zakopao ih na dnu srca svoga. Nu ne bijaše to junaštvo oduševljena ratnika koj plamnim srcem srce u boj; bijaše to nijema odvažnost vojnika koji prisiljen nositi pušku, mirno izlazi pred neprijatelja, ne mareći hoće li ga probosti sablja il sa zemljom sastaviti zrno. A tko ga je silio na to neželjeno zvanje, na taj sveti, za njega preteški jaram? Tko me sili? upitao bi se često i sam Lovro.

Ta nitko, baš nitko. A zašto da ne raskinem svetih veriga? Silio ga, silio posmijeh majčin, majčine suze radosnice. Pred tim osmijehom nabranog starog lica, pred tim sjajnim biserom spalo mu sve junaštvo na ništa. Lovro ljubljase majku van reda, a ta ljubav zaustavila bi mu svaki prigovor u grlu, svaku oporu misao u glavi.

Drugi polazni tekst

- Majko! - prihvati upola glasa Lovro stojeći kao kip od mramora - oprostite, ne sudite mi krivo. Ne mogu inače. Bog mi je svjedok.
- Šta si uradio, sine? - nastavi starica kroz plač - pomози nam, Bogorodice! Ubio si nas svih. Našoj kući nema više blagoslova. Kako sam sve to lijepo smislila bila, a sada - od svega ništa.
- Ali zaklinjem vas, slušajte me! Kazat ću –
- Uto pojavi se na pragu otac i svâk. Otac zapanji se. - Ti, Lovro?
- Jesam, oče!
- Pošto? U tim haljinama? Gdje ti je crno ruho?
- Ostavio sam ga u sjeminištu.
- Zar te otjeraše?
- Otiđoh svoje volje.
- Lude volje! A zašto?
- Bijah nesretan. Nijesam rođen za sveto zvanje svećenika.
- Nesretan? A koja te sreća sada čeka? Zašto si?
- Svijet će mi sreću dati. Učio sam štogod.
- Valjda ćeš preko mora - u Ameriku?
- Neću.
- Da kamo?
- Ostat ću među svojimima.
- Kod nas? Nećeš. Bez djela nema jela. A kod nas djela nema van plugom i motikom.
- Neću da se hranim vašim znojem. Vratit ću se u grad. Naći ću pomoći. Ali bar za prvi čas dajte mi zakloništa.
- Ne dam. Idi kud ti drago.
- Taste! - uplete se Lovrin svâk - ne naglite. Slušajte ga barem, bogzna šta je.
- Šuti, zete moj! Lovro! Svijeta si željan. Idi u svijet. Sretan put. Prenočiti možeš slobodno, ali sutra zorom čisti mi kuću.

Smjernice

- U uvodu:
 - ukratko predstavite autora i djelo
 - u jednoj ili više rečenica oblikujte tvrdnju kojom ćete odgovoriti na polazno pitanje i tako najaviti ono o čemu ćete pisati u središnjemu dijelu eseja.
- U središnjemu dijelu eseja razradite i argumentirajte svoju tvrdnju kojom ste odgovorili na polazno pitanje tako da argumentacija:
 - proizlazi iz razumijevanja djela u cjelini
 - proizlazi iz sadržajne i stilske analize polaznog teksta i njegove uloge u djelu u cjelini
 - bude povezana s književnopovijesnim kontekstom u kojemu je djelo nastalo.

Svoj tekst rasporedite u odlomke koji su jasno, logično i smisleno povezani.

- U zaključku sažeto istaknite ono najvažnije o čemu ste pisali u središnjemu dijelu eseja.